

Wim Betcke

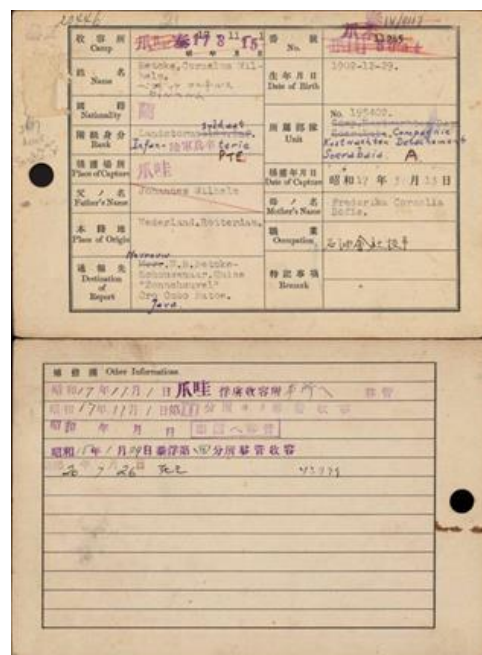

Cornelis Wilhelm (Wim) Betcke werd geboren op 29 december 1902 in Rotterdam. Hij was de zoon van Johan Betcke en Frederica Connelia Sophia Heijmel. Wim had een broer en een zus.

Hij was scout en ging naar de Zeevaartschool in Vlissingen. Wim leerde daar zijn vrouw Neeltje (Nel) Bregje Schouwenaar (1904-1982) kennen op een feest van de zeevaartschool. Nadat hij als stuurman schipbreuk had geleden drong zijn vrouw aan op een baan op de wal. In mei 1937 ging het gezin naar Nederlands Indië en ging wonen in Batavia. Wim ging werken bij Shell.

In Indië werden zijn twee kinderen geboren: Elvira (Elleke) Reinouda Brigitte en Cornelis. Elleke stierf tijdens verlof in Nederland aan een blinde darm ontsteking. In Indië was hij lid van de Oud Padvinders Vereniging (O.P.V.).

Na de Japanse aanval op Pearl Harbor werd Wim Betcke gemobiliseerd. Hij diende bij het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL) als soldaat artillerie van Compagnie Kustwachten departement Soerabaja. Hij werd krijgsgevangen gemaakt en werd geïnterneerd in diverse kampen op Java. Begin 1943 ging hij naar Thailand waar hij moest werken aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners

ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Hij kwam terecht in Songkrai/kamp 294. Daar overleed Betcke op 26 juli 1945 aan longontsteking.

In het boek "Een man zonder ring, Dagboek van een vader aan de Dodenspoorweg" van F.J. en E.E. van der Veer staat beschreven hoe hij aan zijn einde komt: *"De Jap beschouwde onze zieken à priori als simulanten beschouwd en was altijd vreeselijk kwaad als onze commandanten zieken meldden. Als het aantal een beetje te groot werd naar zijn zin, liet hij alle zieken buiten aantreden, de mensen die doodziek met koorts of dysenterie op hun "bed" lagen werden met stokken eraf geslagen. Dan werden ze "gekeurd", niet door een dokter, maar gewoon door een der Koreaanse bewakingssoldaten en die haalde er zooveel uit als hij nodig had. Hierbij werd dan door onze doktoren of officieren (wie er de moed toe had) geprotesteerd, wat soms wel iet hielp maar de persoon in kwestie beslist een paar stokslagen kostte. Zoo heb ik eens bij zoo'n gelegenheid de Engelsche dokter Pitt zware slagen met een stok over zijn gezicht zien krijgen, wat hem vier kiezen kostte, terwijl zijn gezicht blauw opgezwollen was. Ook heb ik meegemaakt dat zieken, die bij zoo'n inspectie niet konden blijven staan er bij gingen zitten, waarbij ze dan wel een zoo lang werden geslagen tot ze stonden of stierven. Op zoo'n manier is mijn beste vriend Wim Betcke aan zijn eind gekomen. Dat waren regelrechte moordgevallen."*

Hij is 42 jaar geworden en ligt begraven op Thanbyuzayat War Cemetery in Birma.

Volgens de interneringskaart van Wim zat zijn vrouw in 1942 in Huize Zonneheuvel in Oro Oro Batu op Java. Ze ontving na de oorlog het verzetsherdenkingskruis dus ze was actief met verzetsactiviteiten.

Meer informatie

[Cornelis Willem Betcke \(c.1903 - d.\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Cornelis Wilhelm Betcke \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Cornelis Wilhelm Betcke | Erelijst van Gevallenen 1940-1945](#)

[Japanse interneringskaarten, Surname: Betcke \(ベエトツケ\) | Nationaal Archief](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

Boek Een man zonder ring, Dagboek van een vader aan de Dodenspoorweg" van F.J. en E.E. van der Veer

[Betcke, Cornelis Wilhelm \(uni-oldenburg.de\)](#)

[De Indische courant » 01 jun 1937 - Pag. 2 | Delpher](#)

[De locomotief » 05 mei 1937 - Art. 138 | Delpher](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.